

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Του κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΓΑΒΡΗΛΙΔΗΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ

Αι μεταμορφώσεις της «'Ακροπόλεως». Τὰ παιδιά της. 'Η «'Εσπερινή», ὁ «Φίλος τῶν 'Επαρχιῶν», ἡ «'Εθνικὴ Ζωή», ἡ «'Υπερωκεάνειος 'Ακρόπολις», ἡ «Φιλολογικὴ» κ. λ. π. Τὰ ψάρια τῆς Μονῆς τοῦ Μπαλουκλή. Οἱ «Τουλουμπατζήδες».

(Συνεχία ἐκ τοῦ προηγουμένου)

'Αντίτυπα τοῦ βιβλίου αὐτοῦ δὲν ὑπάρχουν σήμερα.

Κατορθώσαντες νὰ ἐξεύρωμεν ἔν, θὰ δώσωμεν ἀργότερα, ἀποσπάσματα τῆς κομψοδίας αὐτῆς, γιὰ νὰ ἰδοῦν οἱ ἀναγνώσται μας, πῶς ἔγραφεν ὁ Γαβριηλίδης, ὅταν ἦτο νέος.

Ὅταν τὴν ζωὴν τοῦ, τὴν ἀγάπην του, τὸ πνεῦμα του, τὸ εἶχε οἶσει στὴν «'Ακρόπολι». Τόση ἦταν ἡ ἀγάπη του, ποὺ δὲν εἰξέφερε τί νὰ τῆς καμῆ. Παρ' ὀλίγον νὰ τὴν πνίξῃ, σὰν τὴν ἀρκούδα τὸ παιδί τῆς, ἀπὸ τοὺς στοργικοὺς του ἐναγκαλισμοὺς. Τὴν ἔκανε ἔτσι, τὴν μεταμόρφωσε ἄλλοιῶς, τὴν ἐπλούτιζε μὲ σοβαρὴ συνεργασία, τὴν ἄλλη ἡμέρα ἔκοβε τὴ σοβαρή καὶ τὴν ἔκαμε εὐθυμὴ ἀπὸ τὴν πρώτῃ ὡς τὴν τετάρτην σελίδα. Ἄλλοτε ἡ «'Ακρόπολις» ἦταν ὅλη ἄρθρα, καὶ ἄλλοτε ὅλο εἰδήσεις. Ἄλλοτε ὅλη μυθιστόρημα καὶ ἄλλοτε ὅλη ρεπορτάζ. Ἄλλοτε τὸ ἄρθρο ἔμπαινε στὴν

διὰ καλὰ στρωμένη καὶ τακτικὰ σιγουρισμένη. Ὁ ἀρχισυντάκτης συνεπάσχιζε μαζί του, ἀλλὰ τίποτε! Οἱ παλιὸι ἄνθρωποι τῆς «'Ακροπόλεως» εἶχαν ἀκρισίαι, ὅπου ἡ βιοπάλη φώσησε τὸν καθένα, καὶ τὸ νέον κατώτερον προσωπικὸ τῆς, ἦταν νερόβραστο.

Ἦρχισαν ν' ἀναφαίνονταν τότε, οἱ «Καρβονάροι» τῆς δημοσιογραφίας.

Ἦ παλιὰ ἐποχὴ τοῦ Παύλου Καλαποθάκη, τοῦ Γ. Ἐλευθεροῦλακη, τοῦ Δαγλαρίδη τοῦ Ἀρνέλλου, τοῦ Τζαμπούλου καὶ τῶσων ἄλλων, εἶχε περὶ παληῶσαι.

Ἄρχισυντάκτης τῆς «'Ακροπόλεως» τότε ἦταν ὁ κ. Ἡλιάδης. Τὸν καλεῖ λοιπὸν ὁ Γαβριηλίδης μιὰ ἡμέρα καὶ τοῦ λέγει:

- Σεῖς εἰσθε ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι. Δὲν εἶνε ἔτσι;
- Μάλιστα.
- Νὰ γράψῃς σὲ παρακαλῶ, νὰ μᾶς ἐρθοῦνε καμμιὰ εἰκοσαριὰ «τουλουμπατζήδες» (πυροσβέσται τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τρέχοντες περὶ σὰν διάβολοι, ἐυπόλητοι, νὰ σβῶνουν τὰς πυρκαϊὰς).
- Ὁ Ἡλιάδης, ἐνόμισε ὅτι δὲν ἄκουσε καλά.
- Δὲν ἄκουσα, κύριε Διευθυντά! Τι εἰπά;
- «Τουλουμπατζήδες» εἶπα.
- Τουλουμπατζήδες! Τι τοὺς θέλετε;
- Νὰ τρέχουν!... Νὰ κινῶν ρεπορτάζ γιὰ τὴν «'Ακρόπολη»!

Ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ πόδια! Κεφάλια ἔχουμε! ὅλοι μας!...

Ἄλλη μιὰ νύχτα, στάς δύο τὸ πρωί, ποὺ ἐτίθετο τὸ φύλλο, ὑπὸ τὰ πιεστήρια, πετιέται ἀπὸ τὸν ὕπνο ὁ Γαβριηλίδης καὶ καλεῖ τὸν ἀρχισυντάκτη του, τὸν Ἡλιάδη.

— Αὔριο ἢ μᾶλλον σήμερα εἶνε τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, μοῦ φαίνεται;

- Μάλιστα.
- Σὲ παρακαλῶ νὰ γράψῃς ἓνα δίστιλο ἄρθρο, γιὰ τὰ ψάρια τῆς Μονῆς τοῦ Μπαλουκλή.
- Γιὰ τὸ μεθαιριανὸ φύλλο;
- Ὅχι γιὰ τὸ αὐριανό. Γι' αὐτὸ ποὺ βγαίνει τώρα! Πρέπει νὰ ἔχουμε κάτι πανηγυρικὸ γιὰ τὴν γιορτῆ.
- Ἀδύνατον! Τὸ φύλλο σὲ λίγο θ' ἀρχίσῃ νὰ τυπώνεται!
- Ἀ δὲ ν α τ ο ν γὰ τὴν «'Ακρόπολη» δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ!..

Καὶ ἐστράφη στὸ κρεβάτι του. Τὴ νὰ κἀνῃ καὶ ὁ Ἡλιάδης! Ἐάν ἦτο κοντὰ ἡ στέρα τοῦ Μπαλουκλή, θὰ προτιμῶσε νὰ πέσῃ μέσα, ἀφοῦ ὅμως δὲν ἦτο σταμάτησε τυπογραφεία, ἀργοπώρησε τυπογράφους, ἀναστάτωσε τὰ «συνθετήρια» καὶ τὸ ἔγραψε.

Τὸ πρωὶ λαμβάνει μιὰ ἐπιστολὴ ἀπὸ τὸν Γαβριηλίδη. — «Μπρόβο, ὦρατο τὸ Μπαλουκλή σας. Ἔδωσα σήμερα ἐντολὴν νὰ σὰς δώσωσιν ὄρωο δέκα πέντε δραχμῆς».

Ἦταν ὁ Μέγας Ναπολέων τῆς ἐργασίας. Δὲν ἐνώριζε οὔτε ἤθελε ν' ἀκούσῃ καμμιὰ ὑποχώρησι καὶ συμβιβασμὸ κανέναν. Μιὰ φορὰ τοῦ ἀνηγγελάθη γνωστὸς καὶ σήμερον Ἰμπουργὸς, ποὺ πῆγε νὰ τὸν πᾶρῃ, γιὰ νὰ βροῦν περὶπατο.

— Νὰ περιμένῃ! εἶπεν ὁ Γαβριηλίδης. Ὁ Ἰμπουργὸς περῖενε, κάτω στὸ ἑμάτι του. Βᾶρυνθεῖς ὅμως, ἀνέβηκε ἐπάνω. Τοῦ τὸ ξαναναγγέλλουν.

— Νὰ περιμένῃ! Χάσας τὴν ὑπομονὴν του, ὁ Ἰμπουργὸς προχώρησε ὡς τὴν πόρτα τοῦ ἰδιαιτέρου γραφείου τοῦ Γαβριηλίδη καὶ παρεκάλει τὸν κλητήρα, νὰ τὸν εἰσποιήσῃ καὶ πάλιν ὅτι τὸν περιμένει τὸση ὥρα.

— Ὁ κ. Ἰμπουργὸς... ἀρχισε ὁ κλητήρας. Καὶ ἀκούσθηκε ἡ βροντώδης φωνὴ τοῦ Γαβριηλίδου, διακόπτοσα. — Ἐ! ἄς πᾶει στὸ διάλολο ὁ κύριος Ἰμπουργὸς!...

Τὸ πρῶτο φύλλο ποὺ ἐξέδωσεν ὁ Γαβριηλίδης στὴν Ἀθήνα, ἦταν τὸ «Μὴ γάνισαι». Πρῶτα: μὲ τὸν Ραμπάκι μὰζὶ καὶ ἐπειτα μοναχὸς του. Συνεφεζάτονο τότε ὁ Καμμάς, ὁ Κόκκος, ὁ Σουρῆς, ὁ Βελλιαντίτης, ὁ Παλαμάς καὶ ἄλλοι.

(Ἀκολουθεῖ)

πρῶτῃ σελίδα κ' ἄλλοτε εἰς τὴν τετάρτην.

— Νὰ ἐνισχυθοῦν, ἔλεγε, ὅλα τὰ μέτωπα.

Καὶ στὴν πρώτη ἔμπαινε τὸ «Τραγουδιὰ μας».

Ἄλλοτε ἐπὶ μῆνας ὀλόκληρους κατηγοροῦντο τὰ ἄρθρα καὶ τὰ «λακωνικά», τὰ περίφημα «λακωνικά» τῆς «'Ακροπόλεως», ἢ μᾶλλον τοῦ Γαβριηλίδου.

Τὴν ἐσυγύριζε, τὸν ἐφκίανε, τὴν στόλιζε, τὴν ἐγδυνε, τὴν παραφάρτωνε ἢ τὴν ἀλάφρωνε καὶ πάλιν δὲν τὴν χόρταινε.

Τῆς ἔβγαλε καὶ παιδιά, γιὰ νὰ εἶνε οἱ πρόσκοποι τῆς.

Τὴν «'Εσπερινήν».

Τὸν «Φίλον τῶν 'Επαρχιῶν», ἐφημερίδα ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς Ἐπαρχίας γραφομένην, κατὰ τοῦ ἀθηναϊκοῦ δημοσιογραφικοῦ ὑδροκεφαλισμοῦ—αὐτὴ ἐξεδόθη εἰς τὰ 1898, φύλλα τῆς δὲν ὑπάρχουν σήμερα—καὶ ἡ ὁποία ἐπροσέτατε τὰ συμφέροντα καὶ μόνον τῶν Ἐπαρχιῶν.

— Διαβάσεις τις ἐφημερίδες, ἔλεγεν καὶ δὲν βλέπεις παρὰ Ἀθήνα καὶ Ἀθήνα. Αἱ ἐπαρχίαι, ἡ ζωὴ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ τιμὴ τῆς, δὲν ὑπάρχουν, νομίζεις, διὰ τοὺς Μογγόλους τῆς πένης.

Τὴν «'Εθνικὴ Ζωή», μὲ τὴν ὁποίαν ἐζήτησε ν' ἀναστήσῃ ὅλην τὴν πλουτολαραγωγικὴν, βιομηχανικὴν, γεωργικὴν, ἐμπορικὴν, πηνοτορφυκὴν, δενδροκομικὴν, κλπ. παραγωγὴν τοῦ τόπου.

Τὴν «'Υπερωκεάνειον Ἀκρόπολιν», μὲ τὴν ὁποίαν ἤθελε νὰ εἰσαγάγῃ λίγην Ἑλλάδα εἰς τοὺς χαμένους καὶ Ἀψιμονημένους μετανάστας τῆς Ἀμερικῆς καὶ λίγην Ἀμερικὴν εἰς τὴν λιχρὰν, ἐλοισμένην, ξεκατινισμένην καὶ βρώμικην Ἑλλάδα. Νὰ γείνη ὁ ἀγγελιοφόρος τῶν ἐρημασθέντων πόλεων καὶ χωριῶν εἰς τοὺς ξενητευμένους ἐκεῖ κάτω, μακριὰ, καὶ ὁ νεολόγος εἰς τις ἀποανδριμένους οἰκογενεὶς τοῦ Μωριά, καὶ τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν μερῶν, ποὺ ῥῆμαξε ἡ μετανάστευσις.

Πρὶν ἀπὸ αὐτὰ ἐξέδωκε τὴν «Φιλολογικὴν Ἀκρόπολιν», ποὺ ἦταν μιὰ ἐκτετατὴ προθήκη τῆς τότε διανοητικῆς κινήσεως.

Ἄλλὰ, δὲν βρονύεσθε! Ὁ «ἀθάνατος ἑλληνικὸς λαός», χαμπαρὶ δὲν πῆρε ἀπὸ δαῦτα!

Καὶ ἔτσι ἀντὶ ὅλα αὐτὰ γὰ γείνονε σύντροφος καὶ φίλος καὶ συμβουλάτορος καὶ ἐξυπνηταί του, ἔγειναν ἐκμυζητήρες τῆς οἰκονομικῆς εὐρωστίας τῆς «'Ακροπόλεως» καὶ πηγὴ στενοχωριῶν καὶ οἰκονομικῶν ἀγῶνων τοῦ Γαβριηλίδου.

Τώρα ὅλα αὐτὰ ζήτῶνται, ἀκριβοπληρωγόμενα. Ἄλλὰ δὲν εὐρίσκονται.